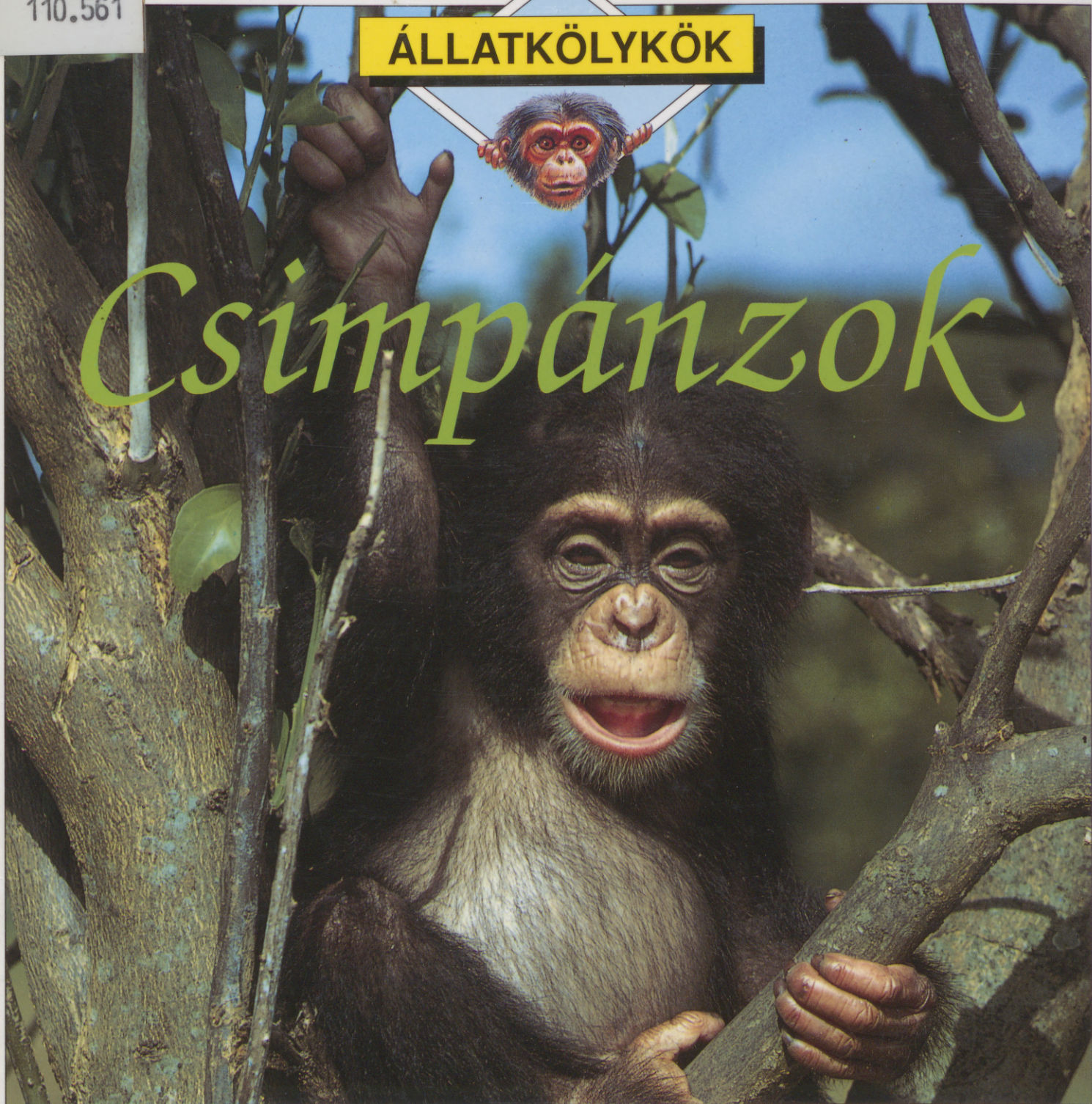
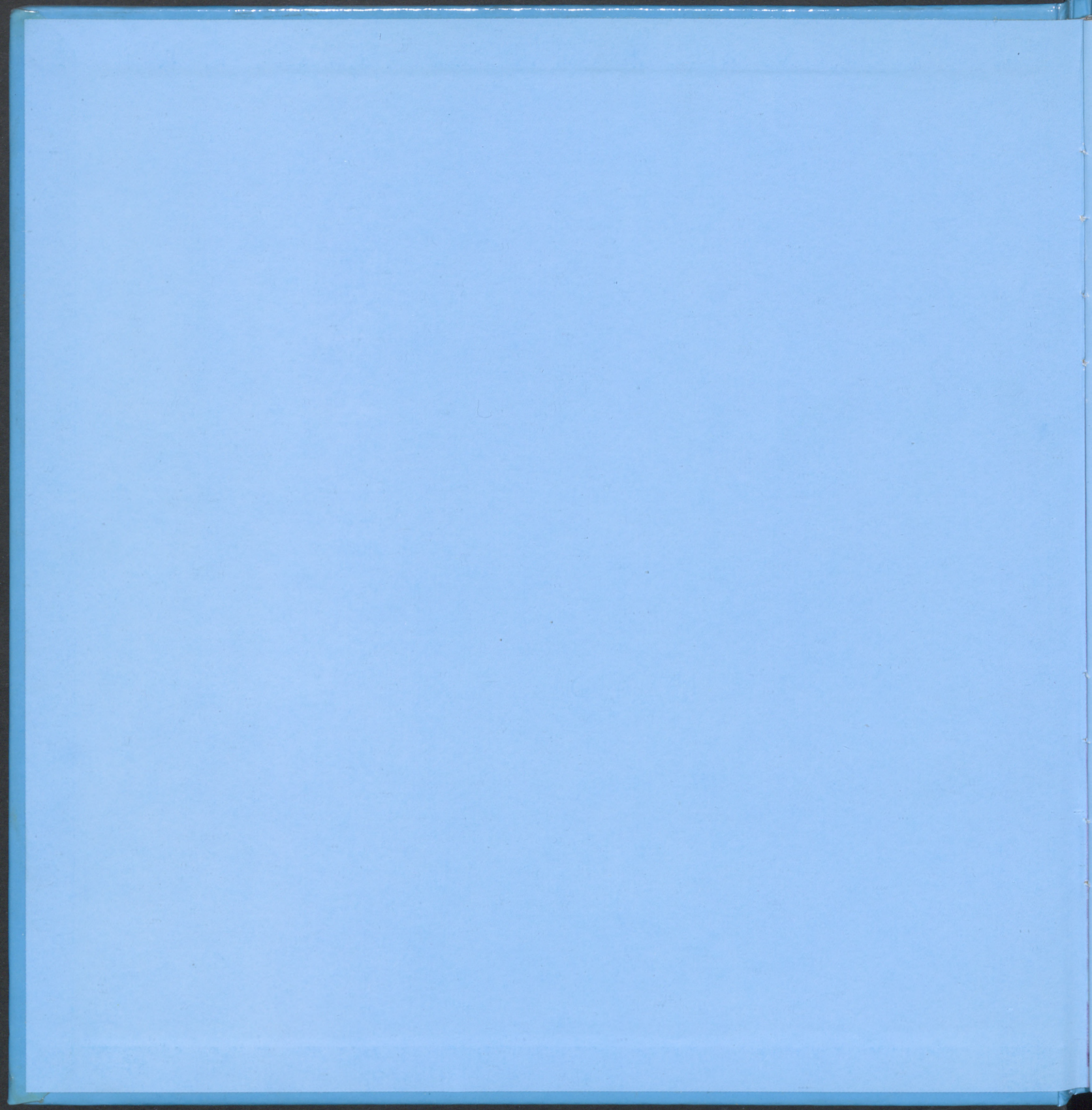

MC
110.561

ÁLLATKÖLYKÖK

Csimpánzok

0600-5715

0600-5715

0600

Írta: Kate Petty
Fotók: Bruce Coleman Ltd.
© Aladdin Books Ltd.
© Magyarországon Tünde Kiadó Kft.

Ügyvezető igazgató: dr. Marosi László

ISBN 963-7807-06 3

• Kner Nyomda, Békéscsaba, 1990
Felelős vezető: Balog Miklós vezérigazgató

ISBN... 0866-2312

MC110.561

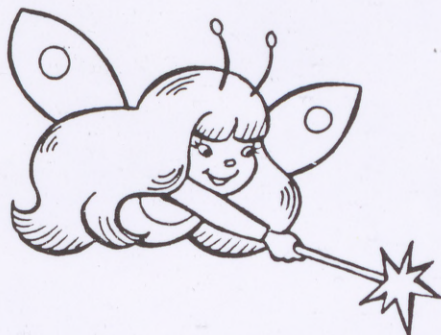
1990

ÁLLATKÖLYKÖK

Csimpánzok

Kate Petty

Az újszülött

A csimpánzmama egy időben egy kölyköt hoz a világra.

Az újszülött csimpánzbébik gyámoltalanok és magatehetetlenek. A mama szőrén lógnak és a mama öleli magához őket, nehogy leessenek.

Az újszülött számára szükséges ételt, melegséget és törődést a mamájától kapja. Legfontosabb tápláléka a tej. Az első hat hónapban a csimpánzbébi a mama hasán lógva utazik.

Az újszülött a mamába kapaszkodva

Az első lépések

Hat hónapos korában a csimpánzkölyök már túl nehéz, hogy a mamája hasán csimpaszkodjon. Inkább a hátán lovagol. Ebben az időben tanul meg gondoskodni magáról. Az idők múlásával négyéves korára a kis csimpánzkölyök önállóan követik a falkát, négykézláb másznak vagy a hátsó két lábukra emelkednek. De még mindig a mama hátán lovagolnak, amikor hosszú útra indulnak.

A mama járni tanítja kicsinyét

Etetés

A csimpánzkölyköt a mamája hároméves koráig szoptatja. A három év elteltével a kölyök ugyanazon ételleket eszi, mint szülei. A csimpánzok mindenevők, de leginkább a növényi leveleket és a gyümölcsöt szeretik. Ezenkívül nagyon kedvelik a mézet, a különféle tojásokat, apró rovarokat és néha kisebb testű állatokra is vadásznak.

A mama gyümölcssel kínálja kicsinyét

A bot használata

A csimpánzok kedvenc ételeik felkutatásánál különböző eszközöket használnak. Például: egy kérgétől megfosztott gyantás botot dugnak a természetes fészkébe, tudva azt, hogy mikor kihúzzák, a gyantás botra ízletes termeszek tapadnak. A fiatal csimpánzok hamar elsajátítják ezt a fortélyt. Továbbá megtanulják azt is, hogyan kell falevelekkel megtisztítani ivóvizüket és a bot, valamint a kő fegyverkénti használatát.

A csimpánzok elüldözik a páviánt

Fészekrakás

A csimpánzok a magas fák tetején rakott fészkekben alszanak.

A csimpánzkölyök a mamájukat átölelve pihennek. A felnőtt csimpánzok csoportba tömörülve roppant gyorsan – öt perc alatt – építik fel éjszakai szállásukat. A fiatal csimpánzok a fészek melegén háborítatlanul játszanak.

Még nagyon sok gyakorlatra van szükségük. Mindezeket az idősebbeket figyelve és utánozva sajátítják el.

A kölyök a mamájukkal alszanak

Játék

A csimpánzkölykök nagyon játékosak. A mama sok időt tölt el kicsinyeivel. A fiatal csimpánzok a nap nagy részében egymással játszanak. Ők természetüknél fogva kíváncsiak, fürgék és játék közben sajátítják el azokat a praktikus fogásokat, amelyek későbbi életük során szükségesek.

A felnőttek mindvégig figyelemmel kísérik őket, és megtanítják, hogyan hárítsák el a rájuk leselkedő veszélyeket.

Csimpánzkölykök játék közben

Vakaródzás

A csimpánzoknál a vakaródzás (más néven a kurkászás) lényegesen többet jelent, mint hogy szőrüket tisztán és rendben tartják. Ez egy szociális tevékenységük – számukra az egyik legkedveltebb módja a barátokkal való időtöltésnek.

Egymás szőrét gyengéden simogatják ujjakkal, és kiszedik belőle a megtapadó bogáncsokat, leveleket és minden egyebet.

A mama vakargatja gyermekeit, a fiatalok az idősebbeket. Nem ritka, hogy öt-hat csimpánz láncot alkotva vakargatja egymást.

A barátok élvezettel vakargatják egymást

Kommunikáció

A csimpánzok hangoskodó állatok. A fiatal csimpánzok mikor dührohám tör rájuk, üvöltenek. Általában a leghangosabb hímcsimpánzok a legfontosabbak a törzsben.

A csimpánzok füttyögve, csücsörítve beszélgetnek egymással. Érzelmeket arcjátékukkal is képesek kifejezni. Vicsorgatják fogaikat, amikor dühösek vagy megrettentek.

A fogvicsorgatást beavatatlan szemlélő könnyen összetéveszti a mosolygással.

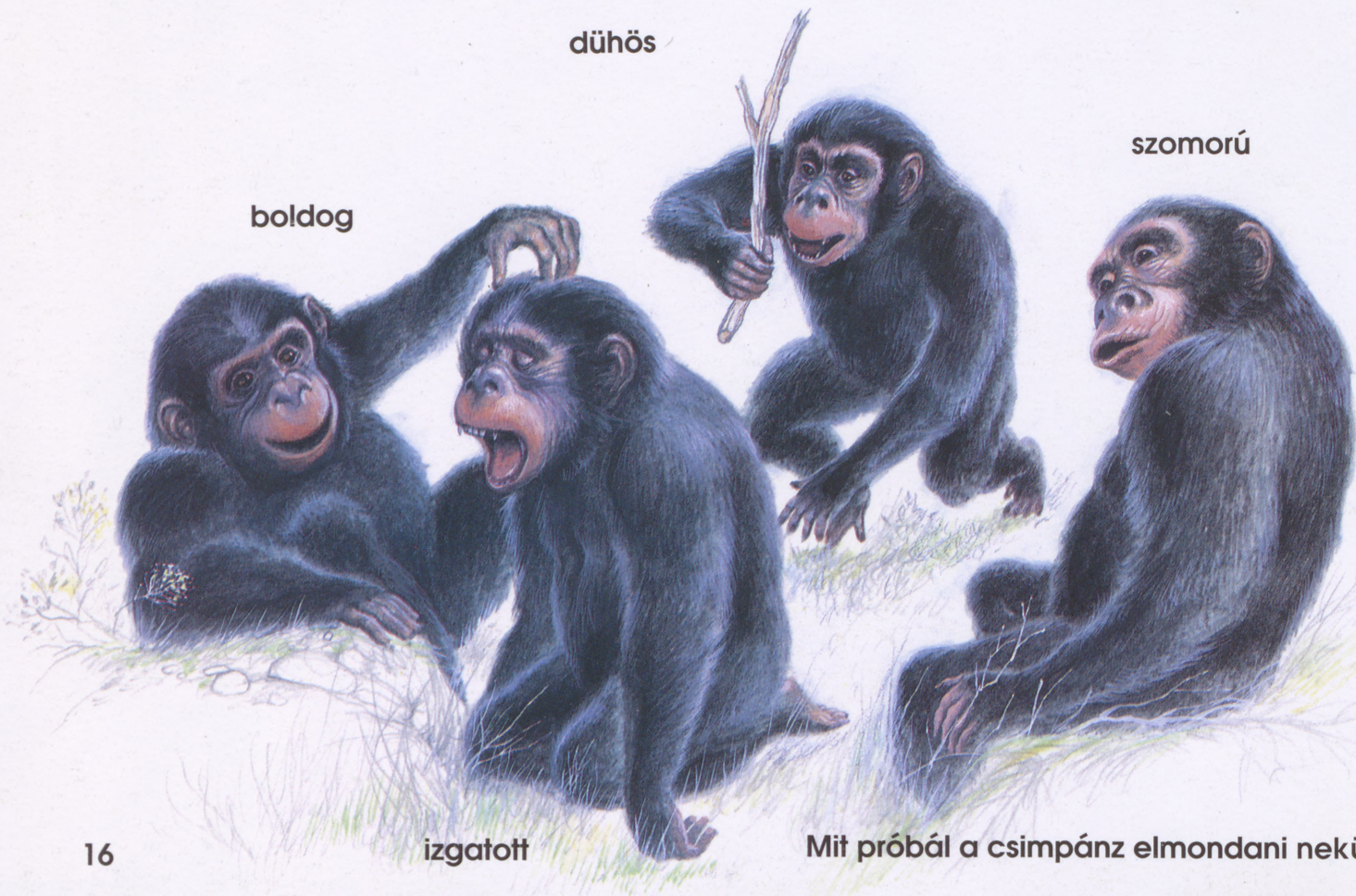
dühös

szomorú

boldog

izgatott

Mit próbál a csimpánz elmondani nekünk? ▷

Család és barátok

A fiatal csimpánzok harminc-negyven fős csapatokban nőnek fel. A papák és mamák, fivérek és nővérek, unokatestvérek szociális közösséget alkotnak, közösen játszanak, pihennek és kutatnak élelem után. A csimpánzok intelligensek és barátságosak. A barátok segítik egymást. Veszély esetén a csapat tagjai botot és követ ragadva együttesen űzik el a betolakodót.

Baráti érzelemnyilvánítás

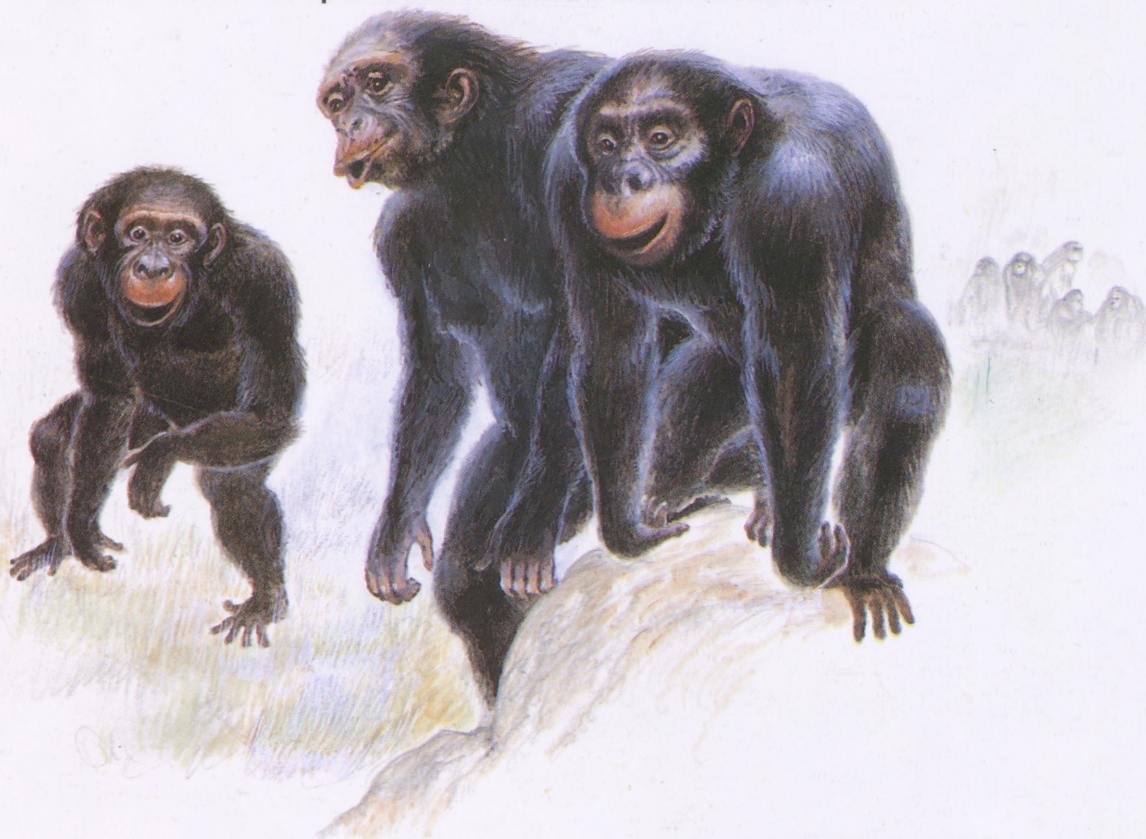

Növekedés

A csimpánzok életében hosszú idő telik el, mire felnőnek. A fiataloknak nagyon sokat kell tanulniuk szüleiktől, mielőtt a maguk lábára állnak. A fiatal hím csimpánzok hatéves koruk után válnak ki a csapatból, hogy önállóan szerezzenek élelmet. A nőtény csimpánzok gyakran segítenek mamájuknak a fiatalabb testvérek nevelésében és 12 éves korukra érettek arra, hogy saját gyerekük legyen. Általában a hím és nőtény csimpánzok 7-8 éves korukra válnak teljesen függetlenné szüleiktől.

A fiatal hímek csoportosan indulnak élelmet szerezni

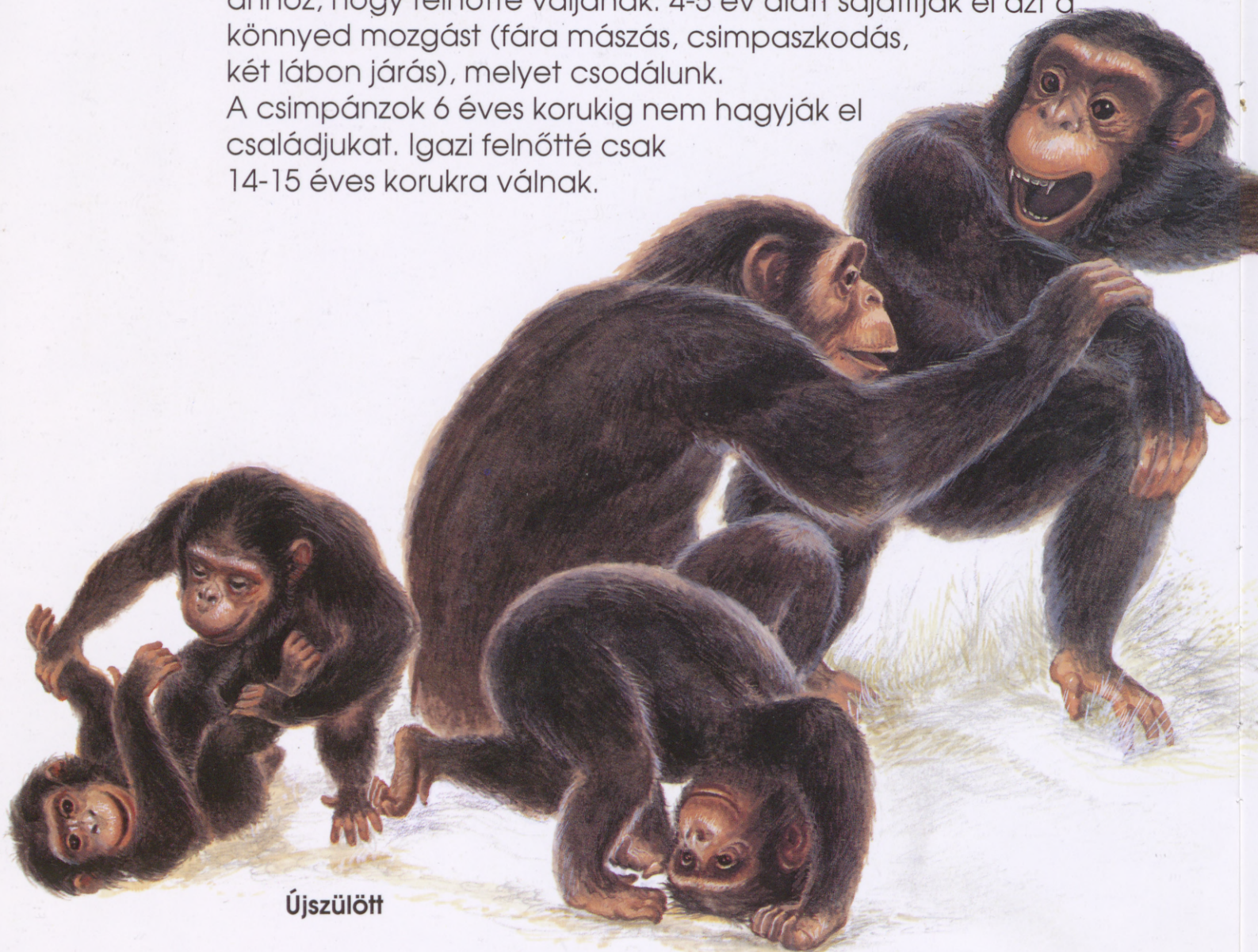

A csimpánzról röviden

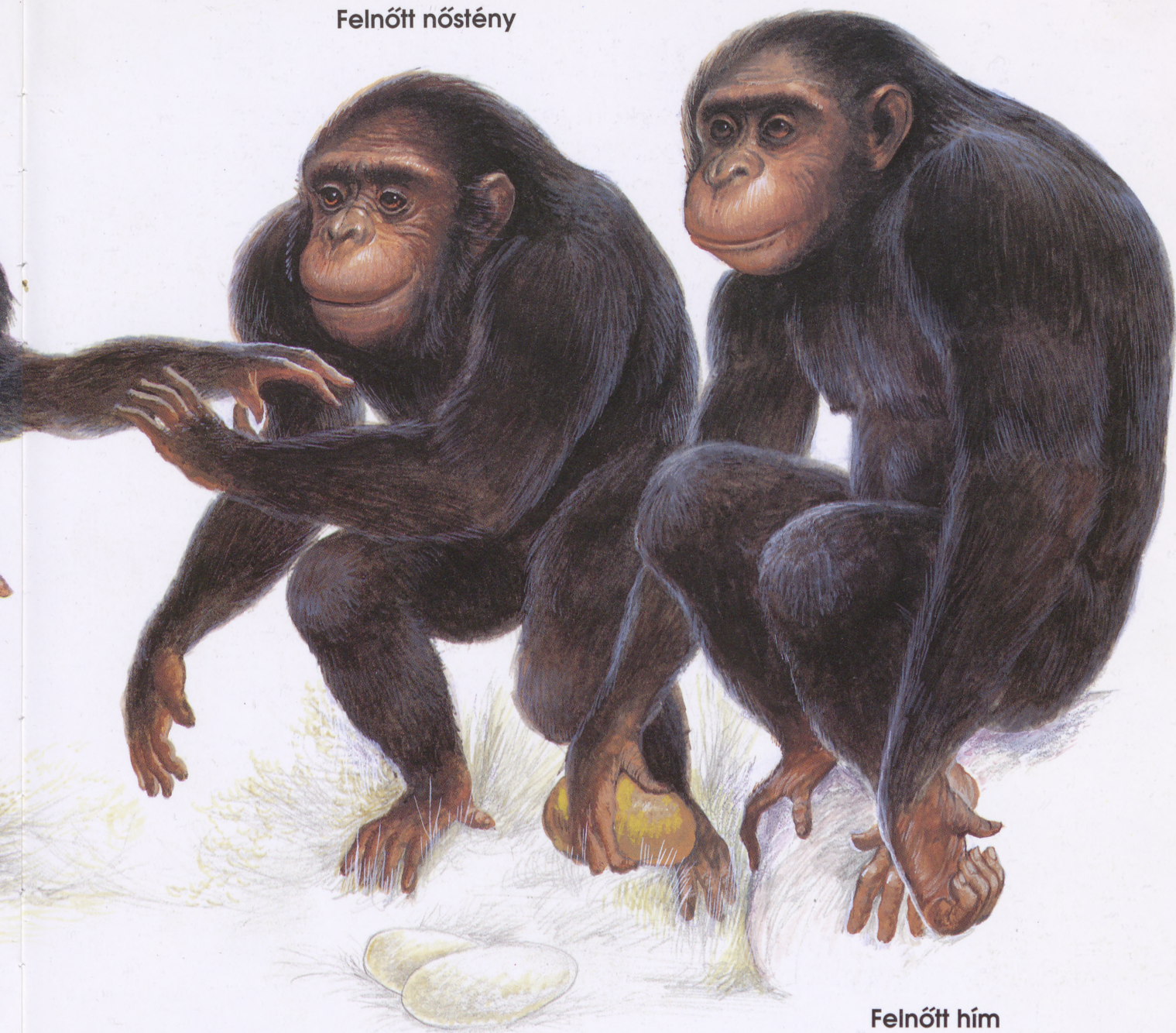
A csimpánzok természetes környezetben csak Afrikában találhatóak. Magas intelligenciájú állatok és sok év szükséges ahhoz, hogy felnőtté váljanak. 4-5 év alatt sajátítják el azt a könnyed mozgást (fára mászás, csimpaszkodás, két lábon járás), melyet csodálunk.

A csimpánzok 6 éves korukig nem hagyják el családjukat. Igazi felnőtté csak 14-15 éves korukra válnak.

Újszülött

Felnőtt nőstény

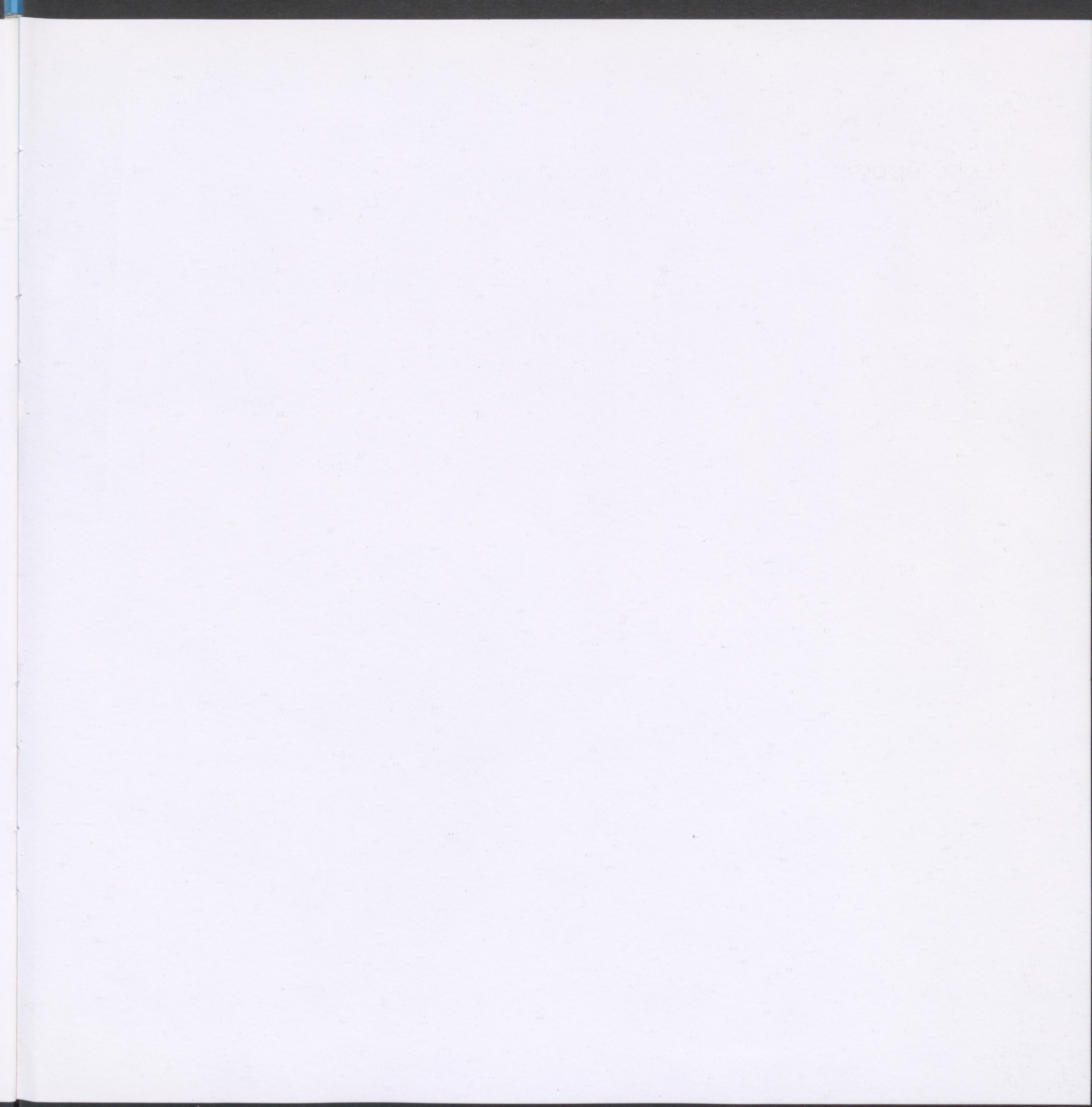

Felnőtt hím

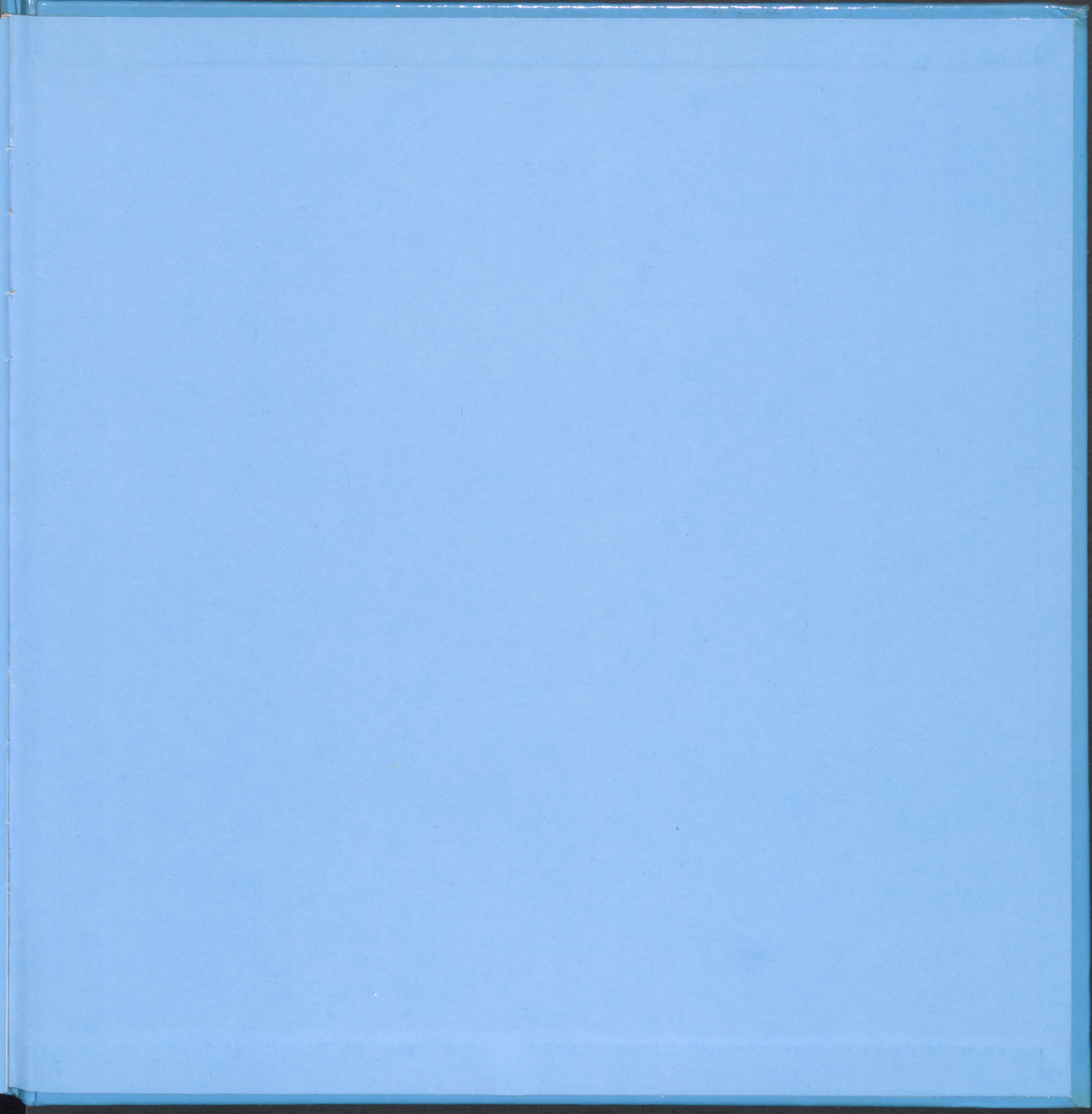
Tartalom

Az újszülött	2
Az első lépések	4
Etetés	6
A bot használata	8
Fészekrakás	10
Játék	12
Vakaródzás	14
Kommunikáció	16
Család és barátok	18
Növekedés	20
A csimpánzról röviden	22

5509-2

148,— Ft

ÁLLATKÖLYKÖK

Az Állatkölykök című könyv a fiatal állatokról szóló természettudományi sorozat első része. Az élményszámba menő fényképek, illusztrációk és a rövid, könnyen érthető szöveg kellemes olvasmányt nyújt fiatal olvasóinak.

A sorozatban megjelenő további könyvek:

Oroszlánkölykök

Csimpánzok

Elefántbébik

Kengurukölykök

